

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата педагогічних наук,
доцента Трофімук Катерини Василівни

на дисертаційну роботу Кашинської Олени Євгенівни

“Підготовка фахівців готельного господарства в Російській Федерації”,
подану до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних
наук зі спеціальності: 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки

Соціально-економічні зміни в українському суспільстві, процеси глобалізації та інформатизації, наміри України щодо інтеграції в європейську спільноту зумовили нові вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців з вищою освітою.

Індустрія гостинності є міжгалузеву, багатофункціональною системою, унікальним соціально-культурним утворенням, яке базується на людських стосунках і вимагає нових підходів до професійної підготовки фахівців, здатних гармонізувати відносини не тільки на предметному, побутовому рівні, а й на рівні міжкультурної взаємодії. Це, в свою чергу, потребує зміни акцентів вітчизняної вищої готельної освіти, а саме: орієнтація на світові освітні стандарти й міжнародні стандарти готельного обслуговування, ґрунтовне вивчення досвіду інших країн та впровадження його в систему професійної освіти України.

Не зважаючи на те, що за останні роки шляхи вирішення окремих проблем туризму та готельного господарства було висвітлено в багатьох наукових працях, вивчення зарубіжного досвіду професійної підготовки кадрів для сфери туризму здебільшого зосереджувалося лише на практичній підготовці фахівців, при цьому не приділялося належної уваги розкриттю її теоретико-методологічних засад; аналіз досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців готельного господарства в країнах зарубіжжя здійснювався без огляду на реалії вітчизняної системи професійної освіти, що ускладнює запровадження результатів наукових досліджень у практику.

Слід також зазначити, що досвід підготовки фахівців готельного господарства в Російській Федерації, вивчення змісту, форм, методів і технологій підготовки фахівців готельного господарства в Росії; виокремлення прогресивних ідей та можливостей використання російського досвіду в процесі підготовки фахівців готельного господарства в Україні викликає не тільки теоретичний інтерес, але й становить практичну цінність. Вищевикладене дає змогу вважати, що наукова проблема, яку досліджувала О. Є. Кашинська, є актуальною, а результати дисертації мають важливе теоретичне та практичне значення для нашого суспільства.

Дослідження виконано в межах комплексних тем науково-дослідної роботи кафедри туризму, готельної і ресторанної справи “Організація туристської діяльності та проблеми підготовки фахівців з туризму” (державний реєстраційний номер 0110U002690) та кафедри педагогіки “Вітчизняна й зарубіжна педагогічна спадщина (друга половина ХІХ – початок ХХІ ст.)” (державний реєстраційний номер 0106U013193).

У контексті вищезазначеної проблеми методологічні положення наукової праці визначені коректно, згідно зі структурою та змістом дисертації й відповідають меті, завданням, об’єкту, предмету, методам дослідження.

У дисертації конкретно та доцільно, згідно з науковою логікою представлено аспекти наукової новизни – вперше: на підставі комплексного дослідження російської системи підготовки фахівців готельного господарства встановлено подібне й відмінне в підготовці фахівців готельного господарства в Російській Федерації й Україні та визначено рекомендації щодо впровадження ідей російського досвіду у вітчизняну педагогічну практику в сучасних соціально-економічних умовах України; виокремлено та охарактеризовано основні етапи становлення та розвитку системи підготовки фахівців у сфері готельного бізнесу в Російській Федерації; подальшого розвитку набули наукові уявлення про зміст, форми, методи та технології підготовки фахівців готельного господарства;

удосконалено розуміння поняття „фахівець готельного господарства”, системи підготовки кадрів для підприємств готельного господарства, що полягає у визначенні основних напрямів її модернізації.

У параграфі 1.1 на основі аналізу філософської, педагогічної та галузевої літератури дисертанткою було виявлено стан дослідженості проблеми підготовки фахівців готельного господарства в зарубіжній та українській педагогічній теорії і практиці; встановлено основні напрямки наукових досліджень (с. 36–38).

У параграфі 1.2 ґрунтовно охарактеризовано базові поняття дослідження “індустрія гостинності”, “готельна індустрія”, “готельне господарство”, “готельна справа / готельний бізнес” та “готель”, аналіз основних визначень яких дозволив встановити співвідношення між ними (готель → готельна справа/готельний бізнес → готельне господарство → готельна індустрія → індустрія гостинності); охарактеризовано сутність і структуру готельного господарства.

На основі проведеного аналізу в дисертації на с. 63 Оленою Євгенівною запропоновано авторську дефініцію поняття “фахівець готельного господарства”, яке дослідниця тлумачить таким чином: це – особистість, яка здобула відповідну кваліфікацію та володіє певним рівнем сформованості компетентностей для виконання професійної діяльності в області готельного господарства.

У параграфі 1.3, здійснивши аналіз досвіду організації професійної освіти в сфері готельного господарства в Швейцарії, Франції та Польщі, на с. 89–90 дослідниця чітко визначила європейські тенденції розвитку процесу підготовки фахівців готельного господарства та особливості систем підготовки фахівців готельного господарства в зазначених країнах.

У другому розділі Кашинською Оленою Євгенівною розглянуто процес становлення системи професійної освіти в готельному господарстві у Російській Федерації та запропоновано власну періодизацію історії готельної освіти в Російській Федерації, в основу якої було покладено критерії

політичних, соціально-економічних та культурних змін в суспільстві, а також цільові функції освіти в готельній галузі в різні періоди її розвитку.

Проаналізовано зміст професійної підготовки фахівців готельного господарства в Російській Федерації за програмами підготовки фахівців середньої ланки, бакалаврів та магістрів, що дало змогу говорити про істотні зміни в освітній парадигмі підготовки фахівців готельного господарства (с. 144–146).

У повному обсязі на с. 147–160 дисертанткою розглянуто форми, методи й технології підготовки фахівців готельного господарства в Російській Федерації. У професійній підготовці майбутніх фахівців готельного господарства в російських закладах вищої освіти використовуються різні форми роботи зі студентами: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна й індивідуальна робота, навчальні та виробничі практики, стажування тощо.

У третьому розділі дисертаційної роботи Оленою Євгенівною ретельно висвітлено сучасний стан підготовки фахівців готельного господарства в Україні; визначено елементи системи готельної освіти й окреслено проблеми, що стримують її розвиток та заважають підвищенню якості підготовки фахівців; розкрито потенційні можливості використання російського досвіду підготовки фахівців для готельного господарства з метою усунення недоліків у процесі підготовки вітчизняних фахівців цієї галузі.

Зіставлення основних елементів системи освіти в готельному господарстві в Російській Федерації та Україні й визначення головних розбіжностей у підготовці фахівців готельного господарства в Україні та Російській Федерації дозволило науковцю сформулювати конкретні рекомендації щодо використання російського досвіду у вітчизняній практиці професійної підготовки.

Варто підкреслити, що наукову роботу виконано на високому рівні, зумовленому її загальним задумом, переконливим інструментарієм, кваліфікованим якісним та кількісним аналізом значного емпіричного

матеріалу. Це дало можливість О. Є. Кашинській сформулювати чіткі висновки, а їх зміст допомагає з'ясувати теоретичні здобутки і практичні доробки здобувачки.

Результати дослідження висвітлено автором у 19 наукових працях (з яких 14 – одноосібні), а саме: у 8 статтях в наукових фахових виданнях України та інших держав у галузі педагогіки, в 11 публікаціях у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Матеріали дослідження можуть бути: використані в процесі професійної підготовки у вищих навчальних закладах майбутніх фахівців в індустрії готельної справи; покладені в основу створення навчальних курсів, спецкурсів для студентів, авторських програм і навчальних посібників, а також можуть застосовуватися в системі підвищення кваліфікації готельних кадрів.

Автореферат і публікації відповідають змісту кандидатської дисертації та відображають основні результати науково-дослідної діяльності за темою.

Високо оцінюючи в цілому рівні наукової новизни, теоретичне і практичне значення дослідження, звернемо увагу на окремі недоліки, зауваження та побажання:

1. Вважаємо, що теоретичний розгляд проблеми підготовки фахівців готельного господарства в зарубіжній та українській педагогічній теорії та практиці слід було розпочати з аналізу філософських, педагогічних і галузевих витоків у певній історичній хронології, вказавши на приналежність учених до певної країни (наприклад: російські вчені, українські науковці, польські дослідники тощо).

2. Аналізуючи досвід організації професійної освіти в сфері готельного господарства в Швейцарії, Франції та Польщі бажано було б не тільки висвітлювати зміст професійного аспекту підготовки майбутніх фахівців готельної справи у вищих навчальних закладах, а й робити детальніший порівняльний аналіз з подальшими пропозиціями щодо застосування зарубіжного досвіду в Україні. Оскільки автор подає програму підготовки

бакалаврів цієї галузі у Швейцарії та Франції, то логічно було б представити ще й програму підготовки майбутніх фахівців готельної справи у Польщі.

3. Під час аналізу (с. 150–151) методів та форм проведення інтерактивних занять у підготовці фахівців для готельного господарства в Російській Федерації доречно було б докладно описати ті форми та методи, які в подальшому можна було б запропонувати для впровадження в систему готельної освіти в українських вишах; у додатках бажано було б подати програми тренінгів.

4. У додатку Ж автор подає таблицю “Історія розвитку системи професійної освіти в готельному господарстві в Російській Федерації”. Вважаємо, що робота була б більш змістовною, якби дисертантка докладніше подала історію розвитку професійної освіти в цій галузі і в Україні.

5. Бажано було б детальніше розглянути і провести порівняльний аналіз навчального плану зі спеціальності “Готельна справа” в Російській Федерації та в Україні (автор у додатку наводить перелік обов’язкових дисциплін навчального плану за напрямом підготовки 43.03.03 “Готельна справа” тільки в Росії) та порівняти програми фахових дисциплін в магістратурі у двох країнах.

6. Особливостями професійної підготовки вищого навчального закладу є те, що вона носить інтегративний характер і здійснюється в процесі всіх основних видів пізнавальної і творчої діяльності студентів. Розглядаючи у другому розділі (с. 148–153 дисертації) сукупність засобів, які забезпечують результативність професійної підготовки майбутніх фахівців готельної справи, автор, на наш погляд, недостатньо висвітлює їх використання у виховному процесі, зосереджуючись в основному на навчальній діяльності.

7. На нашу думку, слушно було б розробити й упровадити в процес професійної підготовки студентів готельної справи авторські навчально-методичні поради на основі досвіду Російської Федерації та надрукувати окремим виданням для детального ознайомлення й запровадження в інших вищих навчальних закладах.

Не зважаючи на висловлені зауваження та побажання, дослідження Кашинської Олени Євгенівни на тему “Підготовка фахівців готельного господарства в Російській Федерації” є цілком самостійною і завершеною науковою роботою, в якій наведено науково обґрунтовані перспективні результати, що в сукупності вирішують конкретні завдання, містять раніше незахищені наукові положення й мають суттєве теоретичне і практичне значення для подальшого розвитку історії педагогіки та для підготовки конкурентоспроможних майбутніх фахівців готельної справи.

Дисертація виконана у відповідній послідовності до логіки наукового дослідження, відповідає паспорту спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки і відповідає вимогам пп. 9, 11, 12, 13, 14 Положення МОН України «Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук, а її авторка – Кашинська Олена Євгенівна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

Офіційний опонент:

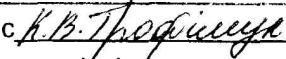
кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри туризму та

готельно-ресторанної справи

Класичного приватного університету К.В. Трофімук

Підпис засвідчую
Начальник відділу управління персоналом
Класичного приватного університету
" " 20__ р.

